

Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı Uygulama Kılavuzu

Mayıs 2017

Yasal Dayanak

- 17/05/2016 Tarihinde İmzalanan Okul Sağlığı Hizmetleri İşbirliği Protokolü
- 25.01.2013 tarihli ve 28539 sayılı Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği,
- 05.02 .2015 tarihli ve 29258 sayılı Toplum Sağlığı Merkezi ve Bağlı Birimler Yönetmeliği
- İlgili diğer mevzuat

AMAÇ

- Öğrencilerin ve okul/kurum çalışanlarının sağlığının korunması.
- Temizlik ve hijyen konusunda okulların teşvik edilmesi ve geliştirilmesi.
- Sağlıklı okul yaşamının sağlanması ve sürdürülmesi.
- Öğrenciye ve dolayısıyla topluma sağlıklı hayat tarzlarının ve alışkanlıklarının kazandırılması.
- Sağlık eğitiminin verilmesi amacıyla yapılacak iş ve işlemlerde eşgüdümün sağlanması.

Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı Neden Uygulamaya Konulmuştur?

- Ülkemizdeki okul sağlığı çalışmalarının daha geniş ve bütüncül olması amaçlanmıştır.
- Bu program okullarda şu ana kadar okul sağlığı kapsamında yürütölen ve yürütölecek olan tüm program ve projelerin çerçevesini oluşturmak için hazırlanmıştır.
- Bu programla ülkemizin okul sağlığı modelini oluşturmak hedeflenmiştir.

Okul Sağlığı Kapsamında Yürütölen Programlar ve Projeler

Program/Proje	Sorumlu Birim
Ağız-Diş Sağlığı Eğitimi ve Ağız Diş Sağlığı alışmaları	SAğLIK-Toplum Sağlığı Hizmetleri Birimi MEB-Destek Hizmetleri Birimi
Beslenme Dostu Okul	SAğLIK-Kronik Hastalıklar, Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Yaşam Birimi MEB-Destek Hizmetleri Birimi
Beyaz Bayrak Projesi	SAğLIK-evre ve alışan Sağlığı Birimi MEB-Destek Hizmetleri Birimi
Büyüme Gelişmenin İzlenmesi Programı	SAğLIK-Kronik Hastalıklar, Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Yaşam Birimi MEB-Destek Hizmetleri Birimi
Fiziksel Aktivite Uygunluk Karnesi	SAğLIK-Kronik Hastalıklar, Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Yaşam Birimi MEB-Destek Hizmetleri Birimi
Okul ağı Çocuklarının Aşılamaları	SAğLIK-Bulaşıcı Hastalıklar, Tüberküloz ve Aşılama Birimi MEB-Destek Hizmetleri Birimi
Okul ağı Çocuklarında İşitme Tarama	SAğLIK-Çocuk ve Ergen Sağlığı Birimi MEB-Destek Hizmetleri Birimi
Okul Sağlığının Korunması ve Geliştirilmesi Programı	SAğLIK-Çocuk ve Ergen Sağlığı Birimi MEB-Destek Hizmetleri Birimi
Okullarda Diyabet Eğitimi	SAğLIK-Kronik Hastalıklar, Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Yaşam Birimi MEB-Destek Hizmetleri Birimi
Okul Sütü Programı	SAğLIK-Kronik Hastalıklar, Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Yaşam Birimi MEB-Temel Eğitim Birimi
Okullarda şiddetin Önlenmesi	Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Birimi
Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi	YEşİLAY MEB-Hayat Boyu Öğrenme Birimi

Oluşturulacak Kurul ve Komisyonlar

• İl-İlçe Okul Sağlığı Kurulları:

- İl Hıfzısıhha Kurulu kararıyla; İllerde Vali/Vali Yardımcısı ve ilçelerde Kaymakam başkanlığında, illerde HSM ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü, ilçelerde TSM ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün katılımı ile oluşur.
- Bu kurula gerekli görüldüğü takdirde il /ilçe diğer kurum temsilcilerinin (Gençlik ve Spor Müdürlüğü, Tarım Gıda ve Hayvancılık Müdürlüğü)
- Emniyet Müdürlüğü
- Jandarma Komutanlığı
- Yerel Yönetimler
- Üniversitelerden katılım sağlanabilir.

Oluşturulacak Kurul ve Komisyonlar

- **Okul Sağlığı Yönetim Ekibi:**

(Okullarda Kurulan Ekiptir.)

- Bir idareci, bir öğretmen, bir okul aile birliği üyesi ve bir öğrenciden oluşur. Okulda Sağlık Öğretmeni, Sağlık Çalışanı ve Rehber Öğretmen varsa bu kurulun doğal üyesidir.
- ***NOT:*** Bu kurulda doğal üyelerin yanı sıra özellikle Beden Eğitimi Öğretmeni ve diğer branşlardan öğretmenlerin de eklenmesi, yapılacak çalışmalar konusunda faydalı olacaktır. Örneğin Beden Eğitimi Öğretmeni okulda fiziksel aktiviteler planlayabilir, veya Türkçe Öğretmeni Sağlıkla ilgili kompozisyon yarışması düzenleyebilir.

Oluşturulacak Kurul ve Komisyonlar

- *Okul Sağlığı Değerlendirme Ekibi:*

- TSM ve İl/İlçe Milli Eğitim M¼d¼rl¼klerinden ikişer kişiden oluşur. TSM ¼yeleri TSM sorumlu hekimi tarafından uygun g¼r¼len TSM alışanları ile Milli Eğitim M¼d¼rl¼klerinden Sağlık Hizmetleri Alan ¼ęretmenleri, Sağlık Bilgisi ya da Biyoloji ¼ęretmenlerinden oluşur.

Kurul ve Komisyonlarca Yapılacak İşler

- **İl-İlçe Okul Sağlığı Kurulları:**
- Kurul yılda 2 kez (eğitim-öğretim yılı başında ve sonunda) toplanır. Okul sağlığı çalışmalarını planlar ve yapılan çalışmaları değerlendirir.

Kurul ve Komisyonlarca Yapılacak İşler

- **Okul Sağlığı Yönetim Ekibi:**
- 1- Okul sağlığını geliştirmek için okula özgü plan hazırlar.
- 2- Planda okul sağlığı kapsamında yapılacak tüm çalışmaların amaç ve hedefleri belirlenir.
- 3- Planda belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için etkinlikler planlanır.
- 4- Sürecin takibini yaparak raporlar.

Kurul ve Komisyonlarca Yapılacak İşler

- **Okul Sağlığı Değerlendirme Ekibi:**
- Değerlendirme ekibi tarafından okullar yılda en az bir kez ziyaret edilerek değerlendirme yapılır.
- Değerlendirme Formunda belirtilen kriterlere göre değerlendirme yapar.

İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İşlemler

- İl/İlçe Okul Sağlığı Kurullarında alınan kararlar doğrultusunda eğitim öğretim yılı başında İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü program sorumlularının, TSM program sorumluları ile birlikte planlama yaparak etkinlik takvimi oluşturmalarını sağlamak.
- Hazırlanan planlama ve etkinlik takvimini okullara bildirmek.
- Okul Sağlığı Hizmetlerinden sorumlu Şube Müdürü aracılığıyla eğitim-öğretim yılı sonunda programa ait sonuçları Form 4 doldurarak Milli Eğitim Bakanlığı *Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Öğrenci İşleri ve Sosyal Etkinlikler Daire* (Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü İş Yeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi olarak değişti.) Başkanlığına göndermek.

Okul Yönetimlerinin Yapacağı İşlemler

- Okul Sağlığı Yönetim Ekibi oluşturmak.
- Okul Sağlığı Dosyası oluşturmak.
- Okul Sağlığı Yönetim Ekibiyle birlikte Okul Sağlık Planı hazırlamak.
- Öğrencilerin aile hekimleri tarafından yıllık periyodik muayene ve izlemlerinin yapılmasını sağlamak. *(25.01.2013 tarihli ve 28539 sayılı Aile Hekimleri Uygulama Yönetmeliği ve 17.05.2016 tarihinde imzalanan Okul Sağlığı Hizmetleri İşbirliği Protokolü kapsamında zorunludur.)*
- Aile hekimi tarafından okula gönderilecek “Öğrenci Muayene İzlem Formu”nu Okul Sağlığı dosyasında saklamak.
- Yıl boyunca yapılan çalışmalarını Okul Sağlığı Dosyasında bulundurmaktır.

Okul Sağlığı Dosyasının İçeriği

- Okul Sağlığı Yönetim Ekibi üye listesi.
- Okul Sağlığı Planı.
- Öğrenci muayene, aşı, ve tarama sonuçlarına ait veriler.
- Rehberlik hizmetleri planı, raporları/kayıtları, sayısal veriler.
- Sağlıkla ilgili konularda öğrenci, okul çalışanları ve velilere yönelik olarak yapılan eğitimlere ait dokümanlar ve kayıt/katılım formları

Okul Sağlığı Dosyasının İçeriği

- Program kapsamında gerçekleştirilen etkinliklere ait belgeler (fotoğraf, kayıt/katılım formları, afiş ve broşur gibi)
- Kantin , yemekhane, kafeterya, büfe, çay ocağı ve pansiyon vb. Çalışanların hijyen eğitimi belgeleri,
- Okul tarafından, yemekhane, kantin, kafeterya, büfe, çay ocağı ve gıda depolarının "Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi Genelgesi" eklerinde yer alan Kontrol ve Denetim Formu' ile en az ayda bir kez denetlendiğine dair belgeler.
- Personel ilkyardıım belgeleri.
- Beyaz Bayrak Sertifikasının bir rneği (Varsa)
- Beslenme Dostu Okul Sertifikasının bir rneği (Varsa)

YILLIK ÇALIŞMA PLANI

AYLAR	İl/İlçe Okul Sağlığı Kurulları	Okul Sağlığı Yönetim Ekibi	Okul Sağlığı Denetim Ekibi
EYLÜL	<p>Kurulun Oluşturulması İl Hıfzısıhha Kurulu kararıyla; İllerde Vali/Vali Yardımcısı ve ilçelerde Kaymakam başkanlığında, illerde HSM ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü, ilçelerde TSM ve İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'nün katılımı ile oluşur.</p> <ul style="list-style-type: none"> Bu kurula gerekli görüldüğü takdirde il/ilçe diğer kurum temsilcilerinin (Gençlik ve Spor Müdürlüğü, Tarım Gıda ve Hayvancılık Müdürlüğü) Emniyet Müdürlüğü Jandarma Komutanlığı Yerel Yönetimler Üniversitelerden katılım sağlanabilir. 	<p>Ekibin Oluşturulması Bir idareci, bir öğretmen, bir okul aile birliği üyesi ve bir öğrenciden oluşur. Okulda Sağlık Öğretmeni, Sağlık Çalışanı ve Rehber Öğretmen varsa bu kurulun doğal üyesidir.</p> <ul style="list-style-type: none"> NOT: Bu kurulda doğal üyelerin yanı sıra özellikle <i>Beden Eğitimi Öğretmeni ve diğer branşlardan öğretmenlerin de eklenmesi, yapılacak çalışmalar konusunda faydalı olacaktır. Örneğin Beden Eğitimi Öğretmeni okulda fiziksel aktiviteler planlayabilir, veya Türkçe Öğretmeni Sağlıkla ilgili resim, kompozisyon yarışması düzenleyebilir.</i> 	<p>Ekibin Oluşturulması TSM ve İl/İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinden ikişer kişiden oluşur. TSM üyeleri TSM sorumlu hekimi tarafından uygun görülen TSM çalışanları ile Millî Eğitim Müdürlüklerinden Sağlık Hizmetleri Alan Öğretmenleri, Sağlık Bilgisi ya da Biyoloji Öğretmenlerinden oluşur.</p> <ul style="list-style-type: none"> Değerlendirme ekibi tarafından okullar yılda en az bir kez ziyaret edilerek değerlendirme yapılır. Değerlendirme Formunda belirtilen kriterlere göre değerlendirme yapar.
EKİM	<p>Toplantı Yapılması Kurul yılda 2 kez (eğitim-öğretim yılı başında ve sonunda) toplanır. Okul sağlığı çalışmalarını planlar ve yapılan çalışmaları değerlendirir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> 1- Okul sağlığını geliştirmek için okula özgü plan hazırlar. 2- Planda okul sağlığı kapsamında yapılacak tüm çalışmaların amaç ve hedefleri belirlenir. 3- Planda belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için etkinlikler gerçekleştirilir. 	Okulların denetimi yapılır.
KASIM	-	Planda belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için etkinlikler gerçekleştirilir.	Okulların denetimi yapılır.
ARALIK	-	Planda belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için etkinlikler gerçekleştirilir.	Okulların denetimi yapılır.
OCAK	-	Planda belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için etkinlikler gerçekleştirilir.	Okulların denetimi yapılır.
ŞUBAT	-	Planda belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için etkinlikler gerçekleştirilir.	Okulların denetimi yapılır.
MART	-	Planda belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için etkinlikler gerçekleştirilir.	Okulların denetimi yapılır.
NİSAN	-	Planda belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için etkinlikler gerçekleştirilir.	Okulların denetimi yapılır.
MAYIS	-	Planda belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için etkinlikler gerçekleştirilir.	Okulların denetimi yapılır.
HAZİRAN	-	Planda belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için etkinlikler gerçekleştirilir.	Okulların denetimi yapılır.
TEMMUZ	<p>Toplantı Yapılması Kurul yılda 2 kez (eğitim-öğretim yılı başında ve sonunda) toplanır. Okul sağlığı çalışmalarını planlar ve yapılan çalışmaları değerlendirir.</p>	Sürecin takibini yaparak raporlar.	Denetim sonuçları raporlanarak il ve ilçe Millî Eğitim Müdürlüklerine teslim edilir.

YAPILACAK İŞ ve İŞLEMLER

İL ve İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜKLERİ	OKUL YÖNETİMLERİ
<ul style="list-style-type: none">• İl/ilçede Okul Sağlığı Kurullarında alınan kararlar doğrultusunda eğitim öğretim yılı başında İl/ilçede Millî Eğitim Müdürlüğü program sorumlularının, TSM program sorumluları ile birlikte planlama yaparak etkinlik takvimi oluşturmalarını sağlamak.• Hazırlanan planlama ve etkinlik takvimini okullara bildirmek.• Okul Sağlığı Hizmetlerinden sorumlu Şube Müdürü aracılığıyla eğitim-öğretim yılı sonunda programa ait sonuçları Form 4 doldurarak İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerince İl Millî Eğitim Müdürlüğüne göndermek. İl Millî Eğitim Müdürlüğüne Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Öğrenci İşleri ve Sosyal Etkinlikler Daire Başkanlığına göndermek.	<ul style="list-style-type: none">• Okul Sağlığı Yönetim Ekibi oluşturmak.• Okul Sağlığı Dosyası oluşturmak.• Okul Sağlığı Yönetim Ekibiyle birlikte Okul Sağlık Planı hazırlamak.• Öğrencilerin aile hekimleri tarafından yıllık periyodik muayene ve izlemlerinin yapılmasını sağlamak. <i>(25.01.2013 tarihli ve 28539 sayılı Aile Hekimleri Uygulama Yönetmeliği ve 17.05.2016 tarihinde imzalanan Okul Sağlığı Hizmetleri İşbirliği Protokolü kapsamında zorunludur.)</i>• Aile hekimi tarafından okula gönderilecek "Öğrenci Muayene İzlem Formu"nu Okul Sağlığı dosyasında saklamak.• Öğrenci muayene, aşı, ve taramalarını takip etmek.• Sağlıkla ilgili konularda öğrenci, okul çalışanları ve velilere yönelik eğitimler vermek.• Yıl boyunca yapılan çalışmalarını Okul Sağlığı Dosyasında bulundurmak.

Okul Sağlık Planı

Kılavuz İçin Tıklayınız:

https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/cocuk_ergen_db/dokumanlar/Uygulama_Klavuzu.pdf

Okul Sağlığı Hizmetleri İşbirliği Protokolü İçin tıklayınız:

https://okulsagligi.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_03/03100113_OKUL_SAYLIYI_HYZMETLERI_YYBYRLY_YY_PROTOKOLY.pdf